

BACCALAURÉAT GÉNÉRAL

SESSION 2016

ARMÉNIEN

VENDREDI 17 JUIN 2016

LANGUE VIVANTE 1

Série **L** – Durée de l'épreuve : **3 heures** – coefficient : **4**

Séries **ES-S** – Durée de l'épreuve : **3 heures** – coefficient : **3**

Le candidat traitera, dans la langue étrangère, l'ensemble des questions de l'épreuve pour laquelle il compose.

L'usage des calculatrices électroniques et du dictionnaire est interdit.

Dès que ce sujet vous est remis, assurez-vous qu'il est complet.
Ce sujet comporte 7 pages numérotées de 1/7 à 7/7.

Répartition des points

Compréhension de l'écrit	10 points
Expression écrite	10 points

Երկիրը Երկի՛ր է
Ռաֆֆի Տուտազյան
«Արեւելք»

Դեկտեմբերի 16, 2015

- Երբ Սիրիայի մեջ ծագած կռիվները մի քանի տարի առաջ Հալեպ հասան, բազմահազար սիրիահայեր տուն, խանութ եւ գործարան իրենց հետեւ թողնելով, ապաստան գտան¹ հայրենի խաղաղ երկնքի տակ։ Նրանց ից շատերը հույս ունեին, որ պատերազմը շուտով պիտի վերջանար, եւ բոլորն էլ պիտի վերադառնային իրենց քաղաքը։ Օրեր, շաբաթներ, ամիսներ անցան, եւ ոչինչ չփոխվեց Սիրիայի ներքին ռազմաճակատներում², ընդհակառակը՝ կացությունը ավելի վատթարացավ³ եւ կենցաղային պայմանները⁴ անտանելիորեն դժվարացան։ Սիրիահայերի դեպի Հայաստան հոսքը շարունակվում է մինչեւ այսօր, թեպետ ավելի դանդաղ ռիթմով :
- 10 Հայաստանը, պետք է ասել, գրկաբաց⁵ ընդունեց հայրենիք հասած բոլոր հայերին եւ կարելիության սահմաններում, բազմաթիվ դյուրություններ⁶ ընծայեց⁷ գաղթականի հոգեբանությամբ ապահով տեղ փնտրող մեր հայրենակիցներին։
- Մեծ է նրանց թիվը, ովքեր Եվրոպա եւ Կանադա մեկնեցին (ու ուզում են մեկնել)⁸՝ հուսալով, որ ավելի լավ կյանք պիտի ունենան այդ մայրցամաքներում։
- 15 Այսօր բազմաթիվ սիրիահայեր գործարարությամբ են զբաղվում Հայաստանում։ Նրանք ներդրումներ են կատարել շինարարական ծրագրերում, բացել են օձառի, կոշկագործության, կարի, կահույքի արտադրության փոքր գործարաններ։ Ոմանք հաջողության են հասել, ուրիշները դժվարությունների են դիմագրավում, մանավանդ ներմուծման եւ արտահանման⁸ հետ կապված։
- 20 Հայաստանի շուկան փոքր է եւ պետք է արտասահմանյան նոր շուկաներ գտնել, իսկ սա շատ լուրջ մարտահրավեր⁹ է նորաստեղծ գործերի համար։

¹ ապաստան գտնել – trouver refuge, se réfugier

² ռազմաճակատ – front de guerre

³ վատթարանալ – se détériorer

⁴ կենցաղային պայմանները – les conditions de vie

⁵ գրկաբաց – à bras ouverts

⁶ դյուրություն – facilité

⁷ ընծայել – offrir

⁸ արտահանում եւ ներմուծում – import-export

⁹ մարտահրավեր – défi

Արհեստավորները փորձում են իրենց հմտություններով¹⁰ մրցունակ լինել, կան բժիշկներ, որոնք հիվանդանոցների մեջ գործ են գտել կամ բացել են իրենց սեփական կլինիկան: Ուրիշները բանկերի եւ այլ ընկերությունների մեջ պաշտոնյա
25 են դարձել, եւ այսպես՝ փորձում են վերապրել, դիմանալ եւ առաջադիմել, մինչեւ հստականա Սիրիայի իրենց բնակավայրերի ճակատագիրը:

Սիրիահայերի ամենից ակնհայտ, աչքառու գործը, սակայն, արեւելյան
նեստորաններն են, որոնք երեւանյան ճաշարանային մշակութի մեջ յուրահատուկ
տեղ են գրավում: «Տերյան քաբաբի» մասին, օրինակ, գրել է նույնիսկ «Նյու Յորք
30 Թայմզը»: Նրա տերերը երկու խնամիներ են, որոնցից մեկը ունեցել է մեծ
ձուլարան¹¹՝ 150 աշխատողով, իսկ մյուսը եղել է առեւտրական: Հիմա
նեստորանատեր են եւ հպարտ են իրենց ստեղծած այս գողտրիկ¹² անկյունով:

Գրել էի արդեն «Կայ ծ Լահմաջո» նեստորանի պատին փակցված «Երկիրը
երկի՛ր է» հայտնի գրության մասին: «Ո՞նց թե էս անտեր երկիրը երկիր է, ախպեր
35 ջան», - մի օր Կայծին հարց տվեց ընկներներիցս մեկը:

«Այո, երկիրը երկի՛ր է, իսկ ինչո՞ւ ոչ: Մյուս տեղերը սրանից լա՞վ են, այնտեղ
չպիտի՞ աշխատեն, չպիտի՞ հոգնեն: Մենք մե՛ր միջոցներով, առանց մեկի
օգնության մեր գլխի ճարը տեսանք: Իսկ եթե բոլորով մի քիչ օգնենք մեր տեղացի եւ
նոր եկած հայերին՝ որպեսզի ոտքի կանգնեն, երկիրը երկիր կլինի ո՛չ միայն մեզ,
40 այլ աշխարհի բոլոր հայերի համար», - պատասխանեց Կայծը:

¹⁰ հմտություն – savoir-faire

¹¹ ձուլարան – fonderie

¹² գողտրիկ – tranquille, confortable

TRAVAIL À FAIRE PAR LE CANDIDAT

I. COMPRÉHENSION DE L'ÉCRIT : (10 points)

1. Միրիայի հայերը ինչո՞ւ են ապաստանել Հայաստանում:
2. Սկզբնական շրջանում սիրիահայերը մնալո՞ւն կերպով ուզեցին հաստատվել Հայաստանում:
3. Միրիահայերը Հայաստանում ի՞նչ գործով են զբաղվում:
4. «Տերյան քաբար» ռեստորանի երկու տերերը Միրիայում ի՞նչ գործով էին զբաղվում:
5. «Կայծ լահմաջո» ռեստորանի տերը գո՞հ է Երեւանի իր գործից:

II. EXPRESSION ÉCRITE : (10 points)

Afin de respecter l'anonymat de votre copie, vous ne devez pas signer votre composition, citer votre nom, celui d'un camarade ou celui de votre établissement.

Les candidats traitent les **DEUX** questions (120 mots minimum pour chaque question)

1. Բացատրե՛ք, թե մարդիկ ինչ դժվարությունների են հանդիպում, երբ Միրիայից Հայաստան են տեղափոխվում:
2. Դուք կարո՞ղ եք պատկերացնել ուսման կամ աշխատանքի համար ապագայում արտասահման տեղափոխվել: Նկարագրե՛ք պատճառները, որոնք Ձեզ մղում են նման քայլ անելու:

Դեկտեմբեր 16, 2015

Երբ Սուրիոյ մէջ ծագած կռիւները քանի մը տարի առաջ Հալէպ հասան, բազմահազար սուրիահայեր տուն, խանութ եւ գործարան իրենց ետին թողելով, ապաստան գտան¹ հայրենի խաղաղ երկինքին տակ: Անոնցմէ շատեր յոյս ունէին, որ պատերազմը շուտով վերջ պիտի գտնէ, եւ բոլորն ալ պիտի վերադառնան իրենց քաղաքը: Օրեր, 5 շաբաթներ, ամիսներ անցան, եւ ոչինչ փոփոխեցաւ Սուրիոյ ներքին ռազմաճակատներուն² վրայ, ընդհակառակը՝ կացութիւնը անելի վատթարացաւ³ եւ կենցաղային պայմանները⁴ անտանելիօրէն դժուարացան: Սուրիահայերուն դէպի Հայաստան հոսքը կը 10 շարունակուի մինչեւ այսօր, թէպէտ անելի դանդաղ կշռոյթով⁵:

Հայաստան, պէտք է ըսել, գրկաբաց⁶ ընդունեց հայրենիք հասած բոլոր հայերը եւ կարելիութեան սահմաններուն մէջ, բազմաթիւ դիւրութիւններ ընծայեց⁷ գաղթականի հոգեբանութեամբ ապահով տեղ փնտռող մեր հայրենակիցներուն:

15 Մեծ է թիւը անոնց, որոնք Եւրոպա եւ Գանատա մեկնեցան (ու կ'ուզեն մեկնիլ), յուսալով, որ անելի լաւ կեանք պիտի ունենան այդ ցամաքամասերուն վրայ:

Այսօր բազմաթիւ սուրիահայեր գործարարութեամբ կը զբաղին Հայաստանի մէջ: Անոնք ներդրումներ կատարած են շինարարական 20 ծրագիրներու մէջ, բացած են օճառի, կօշկագործութեան, կարի, կահոյքի արտադրութեան փոքր գործարաններ: Ոմանք յաջողած են, ուրիշներ դժուարութիւններ կը դիմագրաւեն, մանաւանդ ներմուծման եւ արտահանման⁸ հետ կապուած: Հայաստանի շուկան փոքր է եւ պէտք է արտասահմանեան նոր շուկաներ գտնել, իսկ սա շատ լուրջ 25 մարտահրաւեր⁹ է նորաստեղծ գործերուն համար: Արհեստաւորները կը

1 ապաստան գտնել – trouver refuge, se réfugier

2 ռազմաճակատ – front de guerre

3 վատթարանալ – se détériorer

4 կենցաղային պայմանները – les conditions de vie

5 կշռոյթ – rythme

6 գրկաբաց – à bras ouverts

7 ընծայել – offrir

8 արտահանում եւ ներմուծում – import-export

9 մարտահրաւեր – défi

փորձեն իրենց հմտութիւններով¹⁰ մրցունակ ըլլալ, կան բժիշկներ, որոնք հիւանդանոցներու մէջ գործ գտած են կամ բացած իրենց սեփական դարմանատունը: Ուրիշներ դրամատուներու եւ այլ ընկերութիւններու մէջ պաշտօնեայ դարձած են, եւ այսպէս՝ կը փորձեն վերապրիլ, դիմանալ եւ յառաջդիմել, մինչեւ յստականայ Սուրիոյ իրենց բնակավայրերուն ճակատագիրը:

Սուրիահայերու ամենէն ակնյայտ, աչքառու գործը, սակայն, արեւելեան ճաշարաններն են, որոնք Երեւանեան ճաշարանային մշակոյթին մէջ իւրայատուկ տեղ կը գրաւեն: «Տերեան Քեպապ»ին մասին, օրինակ, գրած է Նոյնիսկ «Նիւ Եորք Թայմզ»ը: Անոնց տները երկու խնամիներ են, որոնցմէ մէկը ունեցած է մեծ ձուլարան¹¹՝ 150 գործաւորով, իսկ միւսը եղած է առեւտրական: Հիմա ճաշարանատէր են եւ հպարտ են իրենց ստեղծած այս գողտրիկ¹² անկիւնով:

Գրած էի արդէն «Լահմաճուն Կայծ» ճաշարանի պատին կպցուած «Երկիրը երկիր է» յայտնի գրութեան մասին: «Ո՞նց թէ ես անտէր երկիրը երկիր է, ախպեր ջան», օրին մէկը Կայծին հարց տուաւ ընկներներէս մէկը:

«Այո, երկիրը երկիր է, իսկ ինչո՞ւ ոչ: Միւս տեղերը ասկէ լա՞ւ են, հոն պիտի չաշխատի՞ն, պիտի չոգնի՞ն: Մենք մե՛ր միջոցներով, առանց մէկուն օգնութեան մեր գլխուն ճարին նայեցանք: Իսկ եթէ բոլորով քիչ մը օգնենք մեր տեղացի եւ Նոր Եկած հայերուն՝ որպէսզի ոտքի կանգնին, երկիրը երկիր կ'ըլլայ ո՛չ միայն մեզի, այլ աշխարհի բոլոր հայերուն համար», պատասխանեց Կայծ:

10 հմուտութիւն – savoir-faire

11 ձուլարան – fonderie

12 գողտրիկ – tranquille, confortable

TRAVAIL À FAIRE PAR LE CANDIDAT

I. COMPRÉHENSION DE L'ÉCRIT : (10 points)

1. Սուրիոյ Հայերը ինչո՞ւ ապաստանեցան Հայաստան:
2. Սկզբնական շրջանին Սուրիահայերը մնայո՞ւն կերպով ուզեցին հաստատուիլ Հայաստան:
3. Սուրիահայերը Հայաստան ի՞նչ գործով կը զբաղին:
4. «Տերեան Քեպապ» ճաշարանի երկու տերերը Սուրիա ի՞նչ գործով կը զբաղէին:
5. «Լահմաճուն Կայծ» ճաշարանի տերը գո՞հ է Երեւանի իր գործէն:

II. EXPRESSION ÉCRITE : (10 points)

Afin de respecter l'anonymat de votre copie, vous ne devez pas signer votre composition, citer votre nom, celui d'un camarade ou celui de votre établissement.

Les candidats traitent les **DEUX** questions (120 mots minimum pour chaque question)

1. Բացատրեցէ՛ք թէ մարդիկ ի՞նչ դժուարութիւններու կը հանդիպին, երբ Սուրիայէն Հայաստան կը փոխադրուին:
2. Դուք ապագային կրնա՞ք երեւակայել ուսման կամ աշխատանքի համար արտասահման փոխադրուիլ: Նկարագրեցէ՛ք պատճառները, որոնք կը մղեն ձեզ նման քայլ մը առնելու: